

TaxALERT 15 września 2026 r.

Przygotowany dla Klientów DMS TAX
przez Dział Doradztwa Podatkowego

Temat: Nowelizacja Ordynacji Podatkowej – przegląd najważniejszych zmian.

W dniu 19 czerwca 2026 r. Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 29 maja 2026 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa (dalej: „o.p.”) oraz niektórych innych ustaw. Większość zmian, w tym istotne zmiany w zakresie raportowania schematów podatkowych (MDR), wejdzie w życie 1 października 2026 r.

Nowelizacja wprowadza istotne zmiany w zakresie raportowania schematów podatkowych (MDR), w szczególności poprzez zniesienie obowiązku raportowania tzw. krajowych schematów podatkowych oraz dostosowanie polskich regulacji do przepisów unijnych. Jednocześnie zmienia się zasady wykonywania obowiązków MDR w odniesieniu do schematów transgranicznych, w tym zasady identyfikacji schematów, raportowania oraz odpowiedzialności za niewykonanie obowiązków.

Zmiany w schematach podatkowych (MDR)

Ustawa zakłada istotną reformę rozdziału 11a działu III o.p., poświęconego raportowaniu schematów podatkowych. Po ponad sześciu latach obowiązywania przepisów MDR ujawniły się obszary generujące trudności praktyczne zarówno po stronie podmiotów zobowiązanych do raportowania, jak i administracji skarbowej. Ustawa dąży do zbliżenia krajowych regulacji do treści dyrektywy Rady (UE) 2018/822 (dyrektywa DAC6), maksymalnego odciążenia podmiotów raportujących oraz uwzględnienia orzecznictwa TSUE dotyczącego tajemnicy zawodowej (wyroki w sprawach C-694/20 oraz C-623/22).

Wskazanie zakresu przedmiotowego rozdziału „Informacje o schematach podatkowych”.¹

Ustawa doprecyzowuje przepisy rozdziału 11a (przepisy o MDR), które będą miały zastosowanie do uzgodnień dotyczących wszelkich podatków w rozumieniu Ordynacji podatkowej, z wyłączeniem podatku od wartości dodanej (w tym podatku od towarów i usług) oraz podatku akcyzowego – z uwagi na odrębne, zharmonizowane na poziomie unijnym regulacje dotyczące tych danin.

Usunięcie raportowania tzw. krajowych schematów podatkowych (schematów podatkowych innych niż schematy podatkowe transgraniczne) i usunięcie innych szczególnych cech rozpoznawczych oraz ogólnych cech rozpoznawczych nie występujących w Dyrektywie.²

Najważniejszą zmianą nowelizacji jest całkowita likwidacja obowiązku raportowania schematów podatkowych innych niż transgraniczne (tzw. schematów krajowych). Dodatkowo w całości usunięto inne szczególne cechy rozpoznawcze oraz usunięto część ogólnych cech rozpoznawczych.

¹ zmiana art. 86a § 1 o.p.

² zmiana art. 86a § 2 o.p.

Przekazanie informacji o schemacie podatkowym, w sytuacji, gdy promotor jest obowiązany do zachowania prawnie chronionej tajemnicy zawodowej na mocy prawa krajowego.³

Nowelizacja w całości znosi obowiązek raportowania schematu podatkowego (zarówno standaryzowanego, jak i innego niż standaryzowany) przez promotora będącego adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub rzecznikiem patentowym, jeżeli raportowanie naruszałoby prawnie chronioną tajemnicę zawodową.

W tym samym zakresie mieści się usunięcie obowiązku raportowania przez promotorów objętych tajemnicą zawodową na gruncie przepisów Kodeksu karnego skarbowego (dalej: kks) – opisane szczegółowo w części dotyczącej sankcji MDR poniżej.

Wyłączenie możliwości wydawania interpretacji indywidualnych w zakresie raportowania schematów podatkowych.⁴

W związku z ograniczeniem raportowania MDR do uzgodnień transgranicznych Ustawa wyłączyła możliwość uzyskania interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w zakresie przepisów o raportowaniu schematów podatkowych.

Zmiany w zakresie niewykonywania obowiązków MDR wskazanych w kks oraz wprowadzenie nowych sankcji.⁵

Ustawa wprowadza nową penalizację przekazania po terminie informacji o stosowaniu schematu podatkowego (formularz MDR-3), obejmującej informację o uzyskanej korzyści podatkowej lub o dokonywaniu czynności będących elementem schematu. Sankcja ta obejmie także nieterminowe przekazanie kwartalnej informacji o udostępnieniu schematu podatkowego standaryzowanego (MDR-4). Sankcją za powyższe uchybienia będzie kara grzywny do 720 stawek dziennych.

Równolegle uchylona zostanie penalizacja z obecnego art. 80f § 3 pkt 4 kks, dotycząca niewystąpienia (lub wystąpienia po terminie) przez promotora wykonującego czynności wspomagające z odrębnym pismem o przekazanie oświadczenia, że dane uzgodnienie nie stanowi schematu podatkowego.

Likwidacja kategorii „wspomagającego” i zawężenie definicji „promotora”.⁶

Nowelizacja znosi dotychczasowy trójpodział podmiotów zobowiązanych do raportowania MDR (promotor / wspomagający / korzystający) na rzecz dwupodziału znanego z dyrektywy DAC6 – pozostaną wyłącznie „promotor” i „korzystający”. Wprowadzona zostaje przy tym definicja czynności wspomagających, a osoby wykonujące dotychczas wyłącznie takie czynności będą – w zależności od zakresu ich zaangażowania w opracowanie, oferowanie, organizowanie lub udostępnianie uzgodnienia – kwalifikowane jako promotor albo pozostawać poza reżimem MDR.

Uchylenie obowiązku posiadania wewnętrznej procedury MDR.⁷

Ustawa znosi obowiązek posiadania przez promotorów oraz niektóre podmioty zatrudniające promotorów wewnętrznej procedury w zakresie przeciwdziałania niewywiązywaniu się z obowiązku przekazywania informacji o schematach podatkowych.

Ograniczenie częstotliwości raportowania MDR-3 oraz umożliwienie jego podpisania przez pełnomocnika.⁸

Ustawa wprowadza generalną zasadę przekazywania informacji o stosowaniu schematu podatkowego (MDR-3) jedynie raz do roku, wraz z możliwością wskazania szacunkowej wysokości korzyści podatkowej w przypadku braku możliwości jej wskazania w dokładnej wysokości oraz wprowadzenie przepisu dotyczącego przeliczenia

³ nowy art. 86b § 4-4a o.p., uchylenie art. 86f § 2-3 o.p.

⁴ nowy art. 14b § 2a pkt 4 o.p.

⁵ zmiana art. 80f kks

⁶ m.in. nowe definicje w art. 86a § 1 o.p.

⁷ uchylenie art. 86l o.p.

⁸ zmiana art. 86j o.p.

korzyści podatkowej z innej waluty niż polski złoty. Dodatkowo informacja MDR-3 będzie mogła zostać podpisana również przez pełnomocnika, a nie wyłącznie osobiście przez osobę zobowiązaną czy zarząd przedsiębiorcy.

Inne zmiany

Podwyższenie kwoty uprawniającej do zapłaty podatku przez inny podmiot niż podatnik.⁹

Ustawa podwyższa z 1 000 zł do 5 000 zł kwotę podatku, do wysokości której zapłaty może dokonać za podatnika dowolny inny podmiot (poza kręgiem osób wskazanych już obecnie w art. 62b § 1 pkt 2 o.p., tj. m.in. małżonkiem, zstępnymi, wstępnymi podatnika).

Doprecyzowanie rodzaju terminu ulegającego wydłużeniu w przypadku, gdy jego koniec przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy.¹⁰

Ustawa doprecyzowuje, że reguła przesunięcia końca terminu przypadającego na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy odnosi się wyłącznie do terminów do wykonania czynności (np. złożenia deklaracji, wniesienia odwołania), a nie do terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Zmiana ma na celu wyeliminowanie – niekorzystnej dla podatników – wykładni sądów administracyjnych, zgodnie z którą art. 12 § 5 o.p. mógłby prowadzić do przesunięcia (a w konsekwencji zawieszenia lub przerwania) końca biegu terminu przedawnienia. Przepis w nowym brzmieniu ma nadal znajdować zastosowanie do instytucji fikcji doręczenia (termin z art. 150 o.p.).

Wprowadzenie możliwości umorzenia podatku przed terminem jego płatności.¹¹

Ustawa umożliwia złożenie wniosku o umorzenie podatku jeszcze przed upływem terminu jego płatności, a więc zanim powstanie zaległość podatkowa.

Dotychczas podatnik musiał czekać z wnioskiem do momentu powstania zaległości, narażając się na ryzyko odpowiedzialności karnej skarbowej.

Zniesienie wymogu składania wniosku o stwierdzenie nadpłaty w przypadku, gdy nadpłata wynika ze skorygowanej deklaracji.¹²

Ustawa znosi obowiązek składania odrębnego wniosku o stwierdzenie nadpłaty w przypadku, gdy nadpłata wynika ze skorygowanej deklaracji złożonej po upływie terminu do jej złożenia. Za datę wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nadpłaty przyjmowana będzie data złożenia korekty.

Równolegle Ustawa wprowadza możliwość (a przy nadpłacie przekraczającej 10 000 zł – obowiązek) przedstawienia uzasadnienia przyczyn korekty.

Uproszczenie trybu korygowania deklaracji z urzędu przez organ podatkowy w ramach czynności sprawdzających i zwiększenie wysokości korekty z kwoty 5 000 do 10 000 zł.¹³

Obowiązujący od 2016 r. limit 5000 zł, do którego organ podatkowy może dokonać korekty deklaracji z urzędu w ramach czynności sprawdzających, zostanie podwyższony do 10 000 zł. Jednocześnie w Ustawie zrezygnowano z obowiązku doręczania podatnikowi uwierzytelnionej kopii skorygowanej deklaracji na rzecz przekazania wyłącznie informacji o dokonanej korekcie.

Mandat zaoczny¹⁴

Ustawa wprowadza do postępowania mandatowego w sprawach o wykroczenia skarbowe nową instytucję – mandat zaoczny, wzorowaną na rozwiązaniu funkcjonującym na gruncie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Mandat zaoczny będzie mógł zostać nałożony w sprawach niebudzących wątpliwości, w szczególności w przypadku wykroczeń polegających na zaniechaniu wykonania obowiązku (np. niezłże-

⁹ zmiana art. 62b § 1 pkt 3 o.p.

¹⁰ zmiana art. 12 § 5 o.p.

¹¹ zmiana art. 59 § 1 pkt 8 i art. 67a § 1 pkt 3 o.p.

¹² m.in. uchylene art. 75 § 3 o.p., nowy art. 165 § 8a o.p.

¹³ zmiana art. 274 § 1 pkt 1, § 2 i 3 o.p.

¹⁴ m.in. nowy art. 138 § 3a i § 5a kks

nia w terminie deklaracji podatkowej), ujawnianych na podstawie danych będących w posiadaniu organu, bez konieczności zastania sprawcy w miejscu popełnienia czynu. Sprawca zachowa prawo do złożenia wyjaśnień oraz prawo do obrody, a zastosowanie trybu mandatowego – tak jak dotychczas – będzie uzależnione od jego zgody.

Institucja mandatu zaocznego wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy (25 grudnia 2026 r.).

Przepisy przejściowe

przepisy przejściowe dotyczące rozdziału 11a działu III Ordynacji podatkowej (MDR)

Ustawa przewiduje odrębny pakiet przepisów przejściowych dla obszaru MDR:

- Art. 23 Ustawy rozstrzyga status podmiotów dotychczas kwalifikowanych jako „wspomagający”, które – wobec likwidacji tej kategorii i zmiany definicji „promotora” – po wejściu w życie ustawy będą spełniać przesłanki promotora.
- Art. 24 Ustawy wprowadza regułę, zgodnie z którą, jeżeli termin wykonania obowiązku sprawozdawczego przez promotora lub korzystającego upływa z dnia 30 października 2026 r., do takiego obowiązku stosuje się przepisy dotychczasowe.
- Art. 25–27 Ustawy regulują stosowanie nowych przepisów do informacji MDR-3 i MDR-4: jeżeli schemat będzie stosowany (MDR-3) lub udostępniany kolejnym korzystającym (MDR-4) po dniu wejścia w życie ustawy, zastosowanie znajdą przepisy w nowym brzmieniu – niezależnie od tego, czy dany schemat został pierwotnie zareportowany (w tym jako schemat krajowy) na dotychczasowych zasadach. Wobec likwidacji raportowania schematów krajowych, po wejściu w życie ustawy nie powstaną obowiązki składania MDR-3 w odniesieniu do takich schematów, również w sytuacji, jeśli przed dniem wejścia w życie Ustawy złożono do Szefa KAS informację o krajowym schemacie podatkowym na formularzu MDR-1

Podsumowanie

Nowelizacja Ordynacji podatkowej przyniesie ważne zmiany w zakresie raportowania schematów podatkowych (MDR), których głównym celem jest ograniczenie obowiązków raportowych i dostosowanie polskich regulacji do przepisów unijnych. Najważniejszą zmianą będzie rezygnacja z raportowania tzw. **krajowych schematów podatkowych** – obowiązek raportowania obciąży jedynie schematy transgraniczne.

Jednocześnie w przypadku schematów, które nadal będą podlegały raportowaniu, zmienią się zasady identyfikacji i wykonywania obowiązków MDR. Ustawa przewiduje m.in. **likwidację instytucji wspomagającego, ograniczenie obowiązków promotorów objętych tajemnicą zawodową, uproszczenie raportowania MDR-3 oraz zniesienie obowiązku posiadania wewnętrznej procedury MDR**. Jednocześnie niektóre obowiązki zostaną doprecyzowane lub rozszerzone, a za przekazywanie informacji MDR-3 i MDR-4 po terminie przewidziana zostanie odpowiedzialność karna skarbową.

Poza zmianami dotyczącymi MDR Ustawa przewiduje również szereg uproszczeń w bieżących rozliczeniach podatkowych, w tym możliwość umorzenia podatku jeszcze przed terminem jego płatności, rezygnację z konieczności składania odrębnego wniosku o stwierdzenie nadpłaty w przypadku nadpłaty wynikającej z korekty deklaracji oraz podwyższenie z 5 000 zł do 10 000 zł limitu korekt deklaracji dokonywanych przez organ podatkowy w ramach czynności sprawdzających. Zwiększony zostanie również limit, do którego podatek może zostać zapłacony przez inny podmiot w imieniu podatnika.

Jak możemy pomóc?

Nasz zespół specjalistów ds. **doradztwa podatkowego** jest gotowy wesprzeć Państwa w analizie ryzyk wynikających z nowych przepisów. Oferujemy w szczególności:

- analizę obowiązków MDR w związku z planowanymi zmianami,
- weryfikację transakcji i uzgodnień transgranicznych pod kątem obowiązku raportowania,
- analizę wpływu zmian na obowiązujące procedury i procesy MDR,
- wsparcie w zakresie pozostałych zmian i ich wpływu na rozliczenia podatkowe.

Jeśli są Państwo zainteresowani uzyskaniem dodatkowych informacji, prosimy o kontakt.

Jacek Dobrucki

Partner

Doradca podatkowy nr 10129

+48 (71) 79 25 992

+48 600 768 526

jacek.dobrucki@dmstax.com

Żaneta Bugla

Manager ds. podatków

Doradca podatkowy nr 12125

+48 692 493 594

zaneta.bugla@dmstax.com